

Symposium 'Verantwoord Ondernemen met Hout 2004'

15 oktober 2004 - Presentaties

Ingrid Visseren-Hamakers, Forest Campaigner Greenpeace Netherlands

Contactdetails:
Ingrid Visseren-Hamakers
Forest Campaigner
Greenpeace Netherlands
Veemkade 18-20
1019 GZ Amsterdam
The Netherlands

phone: 31-20-5249555
mobile: 31-6-25031007
fax: 31-20-6221272
email: ivisseren@greenpeace.nl
website : www.greenpeace.nl

Presentatie: **Illegaal hout is crimineel**

Paul van den Heuvel, Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen (VVNH)

Functie: Secretaris Product- en Milieuzaken bij de Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen.
Opleiding: Rijksuniversiteit Utrecht, Groningen en Nijmegen: Biologie (mariene biologie en toxicologie) en Milieukunde.
Ervaring: Als mariene bioloog werkzaam geweest bij Rijkswaterstaat, Dienst Getijdenwateren in Middelburg en als milieukundig adviseur gewerkt bij het Projectbureau Milieu van Grontmij in De Bilt. Sinds 1992 werkzaam bij de VVNH en vanaf 1997 in de bovengenoemde functie.

Contactgegevens:
Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen (VVNH)
Postbus 1380
1300 BJ Almere
Tel.: 036-5321020
Fax : 036-5321029
Mobiel: 06-20133945
E-mailadres: p.vandenheuvel@vvnh.nl
Website: www.vvnh.nl

Samenvatting presentatie: **Illegale kap, VVNH activiteiten en doelen**

De Nederlandse houtbedrijven, verenigd in de VVNH (Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen), willen graag zeker weten dat het hout dat zij importeren voldoet aan alle regels, zowel nationaal als internationaal overeengekomen. Legaal hout dus. Omdat de controle op de productie van hout op sommige plekken in de wereld nog te wensen overlaat, heeft de VVNH zelf het heft in handen genomen en een aantal middelen ingezet die helderheid verschaffen over de legaliteit van het hout. Paul van den Heuvel is secretaris Product- en Milieuzaken bij de VVNH en gaat in zijn presentatie onder andere in op het lokale bedrijvenonderzoek, de samenwerking met milieuorganisaties, de legaliteitsverklaring en het controlesysteem van Keurhout. De motor achter alle initiatieven is de gedragscode van de VVNH 'Een gezonde toekomst voor hout', die door alle 270 leden ondertekend is.

Over de VVNH In Nederland wordt jaarlijks ca. 5,2 miljoen m3 hout en plaatmaterialen geïmporteerd. Het betreft 2,8 miljoen m3 naaldhout, 0,8 miljoen m3 loofhout (oftewel hardhout) en 1,6 miljoen m3 plaatmaterialen. Van dit totaal is circa 0,7 miljoen m3 van tropische herkomst. Ongeveer 95% van de totale import wordt door de 270 houtondernemingen die lid zijn van de VVNH geïmporteerd en verhandeld. De VVNH is hiermee de representatieve brancheorganisatie voor de Nederlandse houthandel. In de branche zijn zo'n 8.000 werknemers werkzaam.

John Veerkamp, Ministerie van Buitenlandse Zaken/Ontwikkelingssamenwerking

John Veerkamp is sinds begin 2002 coördinator van de transitie naar behoud van biodiversiteit en duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken /Ontwikkelingssamenwerking. De transitie beoogt het in gang zetten van maatschappelijke veranderingsprocessen naar een duurzame samenleving. Daarvoor heeft hij 18 jaar gewerkt als programmadirecteur en projectmanager in verschillende Afrikaanse en Zuid Amerikaanse landen waaronder Nicaragua, Madagaskar, de Komoren en Kameroen. Hij was daarbij verantwoordelijk voor een breed scala aan activiteiten, waaronder geïntegreerde natuurbescherming en ontwikkeling, landbouw- en gezondheidsprojecten, noodhulp en capaciteitsopbouw. Hij heeft biologie gestudeerd aan de RWTH in Aachen en Tropische Plantenteelt in Wageningen.

Samenvatting presentatie: **Bossen, armoedebestrijding en het Nederlandse handelingsperspectief**

Bossen en armoede

Honderden miljoenen armen, vooral in ontwikkelingslanden, zijn voor hun dagelijks overleven afhankelijk van wat het bos hen kan bieden. Tegelijkertijd zijn de armen ook vaak de motor voor overexploitatie en het openleggen van bos voor landbouw. Korte termijn winst en individueel belang winnen het van lange termijn winst en collectief belang. Dezelfde motieven zijn vaak de basis voor grootschalig openleggen van bos door bedrijven en grootgrondbezitters voor industriële productie van bijvoorbeeld hout, oliepalm (zie Indonesië) of soja (zie Brazilië). Een complexe relatie dus waarbij duidelijk is dat inkomsten uit landconversie vrijwel altijd hoger zijn dan inkomsten uit bosproducten.

Competing claims

Er worden allerlei claims op bossen en bosecosystemen gelegd die op verschillende niveaus worden uitgeoefend en die verschillende worden gewaardeerd. Hiertoe behoren de productie van hout, secundaire bosproducten, conversie voor landbouw, erosiebescherming, waterberging, biodiversiteits- voorraad en klimaat. Productieclaims worden zowel lokaal als internationaal gelegd en worden financieel gewaardeerd terwijl beheersclaims regionaal of mondiaal gelegd worden en slecht of niet financieel worden gewaardeerd. Juist bij de beheersfuncties spelen de lange termijn, machts- en eigendomsfactoren een grote rol.

Beleid

Het Nederlandse internationale bossenbeleid is vastgelegd in het RTR (Regeringsstandpunt Tropisch Regenwoud) en het BBI (Biodiversiteitsbeleid Internationaal). Het is ingebed in internationale afspraken en verdragen. Dit beleid is gericht op het bevorderen van duurzaam bosbeheer, de totstandkoming van beschermde gebieden, integratie van duurzaam bosgebruik in ontwikkelingsprogramma's, internationale afspraken, systemen voor de waardering van niet-vermarktbaar bosfuncties, ondersteuning van nationale bossenprogramma's, capaciteitsopbouw, certificering en gebruik van duurzaam geproduceerd hout in eigen land. Een scala aan activiteiten waarbij het verband met armoedebestrijding vooral gedefinieerd wordt in termen als toegangsrechten, landeigendom, rechten van inheemse groepen en goed bestuur. Vanuit dit perspectief wordt de integratie van duurzaam bosbeheer in PRSP's (Poverty Reduction Strategy Program) gestimuleerd.

Het Nederlands handelingsperspectief

Het bedrijfsleven speelt een primordiale rol bij commerciële claims (duurzaam ondernemen) en moet deze blijven vervullen. Naast productie speelt bij beleggingen steeds vaker de collectieve claim en duurzaamheidsaspecten daarvan een rol. Partnerschappen met andere spelers geven concrete aanknopingspunten om duurzaamheidsvragen in een breder kader te plaatsen en de Nederlandse visies te koppelen aan lokale visies. Maar slechts coherent beleid en de samenwerking van de verschillende maatschappelijke actoren kan zorgen voor de nodige technologische, sociaal-economische en institutionele veranderingen.

Ing H.H. Kuijjer ministerie van VROM

Hugo Kuijjer is plaatsvervangend hoofd van de afdeling Producten en Consumenten bij de directie Klimaatverandering en Industrie van het Ministerie van VROM. Tevens is hij projectleider Duurzaam geproduceerd hout. Wat de beleidsdossiers hout betreft is hij belast met het (laten) ontwikkelen van een onafhankelijke Nederlandse certificatiesystematiek voor duurzaam bosbeheer en de handelsketen en van een gelijkwaardigheidstoets van andere certificatiesystemen, het tegengaan van illegaal hout en het duurzaam inkopen en aanbesteden van hout door de overheid. Daarnaast is hij voorzitter van de Programmagroep van het programma "Met preventie naar duurzaam ondernemen". Dit programma voor en door overheden is gericht op de rol van overheden bij het verminderen van de milieudruk door bedrijfsmatige activiteiten. Voorheen was hij betrokken bij projecten of programma's als Algemene regels Wet milieubeheer, Bedrijfsinterne Milieuzorg, de Nota Milieu en Economie en Duurzaam Ondernemen.

Samenvatting presentatie: **De Nederlandse overheid gaat voor duurzaam!**

Het Nederlands milieubeleid wat betreft hout is er op gericht het aandeel duurzaam geproduceerd hout op de Nederlandse markt sterk te verhogen. Daartoe richt het beleid zich specifiek op het ontwikkelen van een onafhankelijke certificatiesystematiek voor duurzaam geproduceerd hout, het voorkomen van illegaal hout en het duurzaam inkopen en aanbesteden van hout.

In 2001 besloot het Kabinet een onafhankelijke certificatiesystematiek voor duurzaam geproduceerd hout te ontwikkelen. Inmiddels zijn, in overleg met alle betrokken partijen, een beoordelingsrichtlijn voor duurzaam bosbeheer en de handelsketen en een verificatieprotocol voor de acceptatie als gelijkwaardig van andere hout certificatiesystemen ontwikkeld. Op basis van een praktijktoets worden de documenten nu bijgesteld. Eind 2004 zal politiek besloten worden de certificatiesystematiek al dan niet te kunnen implementeren. Dit hangt mede af van het draagvlak ervoor. Implementatie kan dan in 2005 via een Stichting gerealiseerd worden.

Voorkomen van illegaal hout is voor het Kabinet een zeer serieus item. Wel is het weerbarstig, want wat is illegaal, is het vervolgbaar en kan het binnen WTO-kaders? Daarom wordt als EU voorzitter hard getrokken aan het EU FLEGT actieplan (Forest Law Enforcement, Governance and Trade). Dit actieplan is er op gericht via een vrijwillig exportvergunningen systeem illegaal hout van de Europese markt te weren.

De overheid zal ook haar marktkracht inzetten. Onlangs heeft het Kabinet besloten dat alle rijksinstanties zo veel mogelijk aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout inkopen en aanbesteden. Op termijn moet al dit hout duurzaam zijn. Daarnaast moeten zij zich er minimaal van verzekeren dat al het hout van aantoonbaar legale afkomst is.

Kortom: de Nederlandse overheid gaat voor duurzaam!

Mark Diepstraten, Koninklijke Houthandel G. Wijma & Zonen B.V

Mark is sinds anderhalf jaar werkzaam als fulltime milieuoördinator bij Koninklijke Houthandel G. Wijma & Zonen B.V. Bij zijn werkzaamheden binnen dit bedrijf, die zich vooral toespitsen op de in- en externe communicatie van het milieubeleid, blijkt naast zijn opleiding Internationale Houthandel ook zijn bosbouwkundige achtergrond erg nuttig. Volgens Mark zijn bij het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid een drietal zaken essentieel, zo ook bij het verantwoord ondernemen met hout. Allereerst is er de behoefte aan een goede maatschappelijke fundering. Hierbij zijn een eenduidige definiëring van begrippen en de mogelijkheid van constructieve dialoog van het grootste belang. Ten tweede, waar ligt de grens van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van een individu, bedrijf of organisatie? Ondanks het feit dat deze grenzen niet eenduidig en discutabel zijn dient het bestaan ervan niet te worden ontkend. Tot slot, misschien wel het belangrijkste punt, dient men het beoogde (en vaak gemeenschappelijke) doel niet uit het oog te verliezen.

Samenvatting presentatie: **OLB, aantoonbare herkomst en legaliteit**

Bossen zijn onmisbaar voor ons allemaal. Helaas worden de bossen wereldwijd nog steeds bedreigd. Ze verdwijnen voor landbouw, veeteelt, infrastructuur en brandhout. Daarnaast vergroten bevolkingsdruk, armoede en andere sociaal-economische factoren de druk op de bossen. Terwijl juist deze bossen de leveranciers zijn van het veelzijdige en duurzame bouw materiaal hout. Ter erkenning van het verantwoord gebruik van het bos heeft Eurocertifor in een nieuwe standaard principes opgesteld om de legaliteit en herkomst van hout goed te kunnen beoordelen. Eurocertifor is een Franse organisatie die als internationale geaccrediteerde onafhankelijke certificeerder vooral op het gebied van bosbeheer actief is. Dit OLB certificering en controlesysteem (Origine et Légalité des Bois) specificeert alle voorwaarden waaraan bos exploitatiebedrijven dienen te voldoen om de herkomst en legaliteit van hun hout te kunnen waarborgen door middel van een certificaat. Ook de volledige Chain-of-Custody van bos tot aan het eindproduct wordt binnen deze standaard gecontroleerd. De OLB-standaard is een belangrijk nieuw instrument voor hout en houtproducten en sluit nauw aan bij het streven van de Nederlandse houtsector, verschillende milieuorganisaties en de overheid om waar mogelijk enkel hout te gebruiken waarvan de legaliteit door een onafhankelijke partij is aangetoond. Eurocertifor heeft de bosexploitatie en productie van Wijma Douala in Kameroen recentelijk volgens deze OLB-standaard grondig gecontroleerd. Deze audit heeft geleid tot de toekenning van het OLB certificaat. Het hout van Wijma Douala wordt vanaf nu dan ook geleverd met een OLB verklaring. Door hout of houtproducten te kopen met deze verklaring, wordt de aantoonbare legaliteit en herkomst van het hout gegarandeerd. Voor Wijma is de toekenning van het OLB certificaat een belangrijke stap op weg naar de certificering van het duurzame beheer van haar bossen in Kameroen.

Arno Willems, Directeur Unie van Bosgroepen

Ondernemen dient per definitie verantwoord te zijn. Verantwoord ondernemen met hout is in Nederland zeer wel mogelijk en ook normaal gebruik. Er zou alleen nog veel meer verantwoord ondernemen moeten worden met hout. Hout als duurzame hernieuwbare grondstof leent zich daarvoor. Het areaal bos dat gecertificeerd wordt beheerd neemt nog steeds toe en bedraagt al ruim 40% van het totaal. De Unie van Bosgroepen zet zich in om certificering, productie en oogst te promoten. Verantwoord bos- en natuurbeheer staat hoog in ons vaandel. We zien houtoogst mede als financiële motor achter het natuurbeheer in Nederland. Voor die combinatie van ecologie en economie zet ik mij persoonlijk ook al jaren in.

Samenvatting presentatie: **Mogelijkheden houtoogst en houtteelt in Nederland**

De presentatie geeft een kenschets van de categorieën bosexigenaren. Deze blijken nogal verschillend te zijn en gezamenlijk geen sterke plek in een zwakke sector te hebben. De sector kent weinig ketens en bundeling. De overheid is met de nota Natuur voor Mensen in 2000 een andere weg ingeslagen. Bos en hout zijn onderdeel van het natuurbeleid geworden, de zelfvoorzieningsgraad speelt geen rol meer. Er is nu vanaf 2004 een kentering. LNV roept op tot bedrijfsmatiger handelen en promotie van het product hout. Bij het publiek moet dat bijval oogsten. Hoewel mondig en urbaan en niet erg productiegericht wat betreft het buitengebied, blijkt oogst door dat publiek gewaardeerd te worden, mits duidelijk is waarom het nuttig is. Het oogstniveau in de Nederlandse bossen kan nog fors omhoog. Ook bij lage houtprijzen brengt meer oogst nog steeds meer op dan minder oogst. Binnen de bedrijfskolom kan intern nog veel worden verbeterd, daar liggen genoeg kansen. De mogelijkheden voor houtteelt en zeker houtoogst zijn daarmee groter dan menigeneen denkt.

Zwier van Olst, directeur Staatsbosbeheer Projecten BV

Zwier van Olst is hoofd Staatsbosbeheer Dienstverlening en directeur van Staatsbosbeheer Projecten BV. In deze organisatie onderdelen zijn onder meer het hout en biomassa ondergebracht. Staatsbosbeheer heeft zich in de afgelopen 5 jaar ontwikkeld van een aanbieder van rondhout op stam tot een toeleverancier van de houtverwerkende industrie en Nederlands kwaliteitshout door middel van een ketenbenadering in de markt geïntroduceerd.

Het hout van Staatsbosbeheer wordt gebruikt voor duurzaam bouwen, duurzame industriële producten en duurzame energie. Staatsbosbeheer is een multifunctionele natuurbeheerder; dit betekent dat naast natuur en recreatie ook tot doel heeft de productie van duurzame grondstoffen. Gestreefd wordt door een betere vermarkting van het hout de inkomsten uit de productie van duurzame grondstoffen te verhogen. Deze opbrengsten moeten bijdragen aan de continuïteit van Staatsbosbeheer en de kwaliteit in natuur te verhogen.

Samenvatting presentatie: **Verantwoord ondernemen met Inlands Hout**

Duurzaam ondernemen heeft te maken met thema's als klimaatverandering, biodiversiteit, werkgelegenheid, economische groei, milieu en economie. De economie is een onderdeel van de maatschappij; immers mensen zorgen voor economische activiteiten. Op haar beurt bestaat de maatschappij binnen het natuurlijk leefmilieu. De basisbehoeften van de samenleving zoals lucht, voedsel en water komen uit de natuur net zoals energie en grondstoffen.

Staatsbosbeheer heeft als visie het waarborgen van de kwaliteit van het groene leefmilieu voor mensen, planten en dieren. Duurzaam ondernemen is voor Staatsbosbeheer dus een vanzelfsprekendheid. In tegenstelling tot de meeste natuurbeheerders in Nederland is de productie van hout een strategisch doel. De bossen van Staatsbosbeheer zijn sinds 1998 FSC gecertificeerd. Dit betekent dat de bossen duurzaam in stand worden gehouden.

Hout is een van de weinige vernieuwbare grondstoffen en zal als gevolg van de beperkte beschikbare voorraden aan olie (ca. 40 jaar) in belang toenemen. Shell investeerde in onderzoek en productie van hout omdat zij voorzag dat de consumptie sterk zou gaan toenemen en dat de olievoorraden niet oneindig waren. Nederlanders zijn grootverbruikers van hout met een lage zelfvoorziening ca. 7%. Van de jaarlijkse 1 miljoen kubieke meter die in Nederland wordt ge oogst komt ca. 300.000 m³ uit de bossen van Staatsbosbeheer. Dit volume is als gevolg van een groter aandeel oogsten van de jaarlijkse bijgroei fors gestegen. Het hout wordt steeds zwaarder en kwalitatief beter.

Voor Staatsbosbeheer was dit de reden de houtverkoop te professionaliseren en de strategie te wijzigen. Staatsbosbeheer heeft zich ontwikkeld van een verkoper van hout op stam in het bos tot een toeleverancier van de houtverwerkende industrie. Parallel hieraan heeft Staatsbosbeheer geïnvesteerd in product- en marktontwikkeling en het Nederlands kwaliteitshout in de markt geïntroduceerd. Staatsbosbeheer werkt samen met partijen in de keten om een kwalitatief hoogwaardig, concurrerend en duurzaam product voor de eindgebruikers te bieden. Voor gebruik van het hout in buitentoepassingen wordt gekozen voor milieuvriendelijke toepassingen; onbehandeld lariks of gemodificeerd hout via PLATO. Het Nederlands hout heeft inmiddels in verschillende productmarkt combinaties een plaats ingenomen van geveltimmerwerk in de bouw tot diverse producten in de Doe het Zelf winkels. Het gebruik van Nederlands hout is een uiterst milieuvriendelijk alternatief en spaart tropisch regenwoud. Voor een serieus alternatief zal echter veel meer werk moeten worden gemaakt van bosuitbreiding.

Door meer waarde toe te voegen aan het hout is het financieel resultaat de laatste jaren verbeterd t.o.v. de markt. Dit resultaat komt te goede aan het natuurbeheer en verbeterd de continuïteit en derhalve de duurzaamheid voor Staatsbosbeheer.

René Klaassen, SHR Hout Research

René is sinds 1993 werkzaam bij SHR Hout Research in Wageningen. SHR is een onafhankelijk en niet gesubsidieerd instituut met circa 35 medewerkers dat onderzoek en testen uitvoert op het gebied hout en houttoepassingen. Als gepromoveerde houtanatom is hij binnen SHR verantwoordelijk voor houtherkenning en onderzoek naar houteigenschappen en houtaantasting. De afgelopen 10 jaren zijn ruim 100 houtsoorten in onderzoek geweest en de informatie die is opgedaan is zoveel mogelijk verspreid zoals bijvoorbeeld in het Houtvadecum. Op basis van de nieuw verkregen gegevens kunnen de houtsoorten worden voorgedragen voor gebruik in verschillende bouwtoepassingen. Vanuit zijn expertise heeft René Klaassen zitting in verschillende commissies die hierover adviseren onder andere de commissie nieuwe houtsoorten van SKH (Stichting Keuringsbureau Hout). Een ander werkgebied betreft de analyse en typering van aantasting van hout in praktijksituaties. Op basis van microscopische aantastingspatronen worden en zijn oplossingen ontwikkeld die van belang zijn voor de heilpaalproblematiek in Westelijk Nederland en de bescherming van het archeologisch culturele erfgoed. Verder geeft René Klaassen binnen zijn eigen vakgebied onderwijs, zowel voor interne SHR cursussen als in samenwerking met het Centrum Hout en de Hogeschool Larenstein (bosbouw en internationale houthandel). Voor LNV en EZ en in samenwerking met SBB promoot hij op dit moment het gebruik van Nederlands hout in bouwtoepassingen. Hiertoe worden voorbeeldprojecten geïnitieerd en begeleid.

De ervaring en de visie die René Klaassen heeft op het gebied van houtgebruik in de bouw wil hij tijdens dit symposium graag uitdragen in zijn lezing.

Samenvatting presentatie: **Verantwoord houtgebruik in geveltimmerwerk; Sapupira, lariks, thermisch gemodificeerd hout**

Na WO II is het proces van houtverwerking in Nederland sterk veranderd. De ambachtelijkheid en het gebruik van een beperkt aantal Europese houtsoorten is ingeruild voor industriële productieprocessen en een groter aantal met name tropische houtsoorten. Met vallen en opstaan is in deze nieuwe situatie kwaliteitswaarborging ontstaan. In het afgelopen decennium hebben zich echter weer ingrijpende veranderingen voorgedaan in het houtgebruik in Nederland. Zo loopt het gebruik van verduurzaamd hout sterk terug en verovert duurzaam geproduceerd hout steeds meer terrein op de Nederlandse markt waardoor het aantal houtsoorten en onervarenheid met houtverwerking is toegenomen. Het verbod van het GIW op Naaldhouten kozijnen en de tropisch hout discussie heeft het gebruik van hout ten opzichte van andere materialen zoals kunststof en aluminium onder druk gezet. Ondanks deze druk moet de introductie van nieuwe houtsoorten in bouwtoepassingen verantwoord worden gedaan. Dit betekent dat het essentieel is om naast technisch onderzoek praktijkervaring op te doen voordat een houtsoort in grootschalige projecten wordt toegepast. Deze stelling wordt aan de hand van enkele voorbeelden toe gelicht.

Ir. E.D. de Munck, Centrum Hout

Na zijn studie aan de Hogere Bosbouw en Cultuurtechnische School (tropische bosbouw) te Velp en de faculteit Bosbouw aan de Universiteit van Wageningen (bosbedrijfskunde en -economie) was de heer De Munck enkele jaren werkzaam binnen de houthandel. In 1998 trad hij in dienst bij Centrum Hout te Almere. In zijn huidige functie als 'projectleider milieu en onderwijs' houdt hij zich met name bezig met de voorlichting over milieuaspecten rondom hout en houtgebruik. Zo kunnen beslissers en uitvoerenden in de bouw, alsook houthandel en -verwerkende industrie voor ondersteuning terecht bij de 'Helpdesk Gecertificeerd Hout'. Daarnaast coördineert hij voor Centrum Hout de kennisoverdracht over hout en houttoepassingen richting het regulier onderwijs.

Samenvatting presentatie: **'Nieuwe' houtsoorten: verantwoorde investering of weggegooid geld?**

Op dit moment zijn er ruim 60 'nieuwe' of 'minder bekende' houtsoorten op de markt. In Nederland houden circa 300 houthandelaren en

houtverwerkende bedrijven zich in meer of mindere mate bezig met het verkopen en/of verwerken van deze houtsoorten. Het aantal nieuwe houtsoorten zal ook de komende jaren toenemen. Dit is voor een belangrijk deel het gevolg van het toenemende areaal duurzaam beheerd bos. Hierbij is beheer en oogst niet meer gericht op slechts enkele commerciële houtsoorten, maar wordt evenredig ingegrepen in alle boomsoorten die aanwezig zijn. De marktintroductie van 'nieuwe' houtsoorten verloopt geleidelijk en wordt gekenmerkt door steeds terugkerende bottlenecks: ontbreken van uniforme naamgeving (handelsnamen), onduidelijkheid over juistheid botanische namen, verschillen in homogeniteit van partijen hout, mogelijke houttechnische verschillen per herkomstgebied binnen een soort, gebrek aan technische gegevens vanuit de herkomst gebieden, het ontbreken van praktijkervaring op het gebied van toepassingsmogelijkheden in Nederlandse (klimaat)omstandigheden, volumes per soort moeten voldoende continuïteit hebben enzovoorts. Technisch onderzoek aan nieuwe houtsoorten kan een groot deel van deze beperkingen en onzekerheden voor de markt wegnemen, kunnen toepassingsmogelijkheden beter in laten schatten en wordt de marktintroductie vereenvoudigd. De kosten voor onderzoek zouden hier geen beperking moeten zijn omdat deze in de praktijk veel lager liggen dan in de wandelgangen wordt verondersteld. De vraag blijft echter wie dit onderzoek zou moeten bekostigen. Op dit moment wordt onderzoek uitgevoerd in opdracht van individuele bedrijven, branche organisaties, als ook door overheidsinstanties als Rijkswaterstaat. Positieve resultaten zijn in de praktijk zichtbaar: een houtsoort als sapupira heeft de afgelopen jaren een duidelijke positie op de Nederlandse markt veroverd. Andere soorten volgen. Door het ter beschikking stellen van betrouwbare onderzoeksgegevens en het delen van praktijkervaring zullen ook vele nieuwe houtsoorten een kans krijgen op de Nederlandse markt. Dit proces zal de komende jaren meer gestroomlijnd (moeten) worden. Vanuit milieuoogpunt en voor de continuïteit van de houthandel is investeren in nieuwe houtsoorten een verantwoorde investering. Vanuit financieel-economische oogpunt zou dit ook zo moeten zijn, maar hangt sterk af van onder andere de grootte van betrokken bedrijven, assortiment, concurrentiepositie, risico analyse, en kosten toerekening. De introductie van nieuwe houtsoorten is gebaat bij nauwere samenwerking op gebied van kennisvergaring en verspreiding en een groter budget voor onderzoeksactiviteiten. Zo kan bijvoorbeeld de overheid, ter aanvullingen op de inspanningen vanuit de houtsector, een wezenlijke bijdrage leveren door het instellen van flankerend beleid (bijvoorbeeld verlaging BTW-tarieven voor gecertificeerd hout) en het creëren van subsidiemogelijkheden. Kansen te over dus voor 'nieuwe houtsoorten', de voorbeelden in deze presentatie bewijzen het.

Meer informatie nieuwe houtsoorten o.a. Houtinformatielijn (tel. 0900-5329946 (€ 0,45 p.m.) en www.houtinfo.nl

Ferry Haijemaije, Factor 4 / FSC-Makelaar i.o.v. FSC Nederland

Nijverheidsstraat 15
6658 EM Beneden-Leeuwen
tel. 0487-595246 / 06-22880318
fax 0487-595247
www.factor4.nl
info@factor4.nl

Mijn denken en doen is en blijft altijd gebaseerd op duurzaamheid en kwaliteit in samenhang met een maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering. Vanuit diverse directiefuncties bij productiebedrijven in de bouwsector is het voor mij vanzelfsprekend geweest, spaarzaam om te gaan met grondstoffen. In de houtverwerkende industrie heb ik er altijd naar gestreefd hout uit goed beheerde bossen te verwerken en de houtkwaliteiten af te stemmen op de toepassing. Innovaties en samenwerken met goede partners voerden de boventoon om uiteindelijk een verantwoord eind product te kunnen produceren. De gezamenlijke verantwoording voor een eindproduct en ketensamenwerking is voor mij vanzelfsprekend. Als directeur van een deurenfabriek maakte ik in 1995 voor het eerst kennis met de FSC systematiek. Ik wilde als eerst deurenfabriek eenvoudig aantonen dat wij tropisch hardhout uit aantoonbaar goed beheerde bossen verwerkte. De FSC systematiek gaf mij als eindverantwoordelijke onmiddellijk een geruststellend gevoel dat je aantoonbaar een waardevolle bijdrage levert aan het terugdringen van de ontbossing. Bovendien gaf het voor de opdrachtgever de zekerheid dat je als toeleverancier het serieus meent met maatschappelijk verantwoord ondernemen. Genoemde aanpak heeft me uiteindelijk nauw verbonden aan de ontwikkeling van de FSC organisatie en de deelnemende bedrijven.

Sinds januari 2004 werk ik voor FSC Nederland als FSC-makelaar. Met de kerntaak om 'vraag en aanbod' bij elkaar te brengen. Dit betekent opdrachtgevers en opdrachtnemers bij elkaar brengen, met de wens hout uit FSC gecertificeerde bossen toe te passen. Binnen mijn functie is ook veel ruimte om voorlichting te geven en mijn ervaring te gebruiken om te adviseren over houtsoorten en de toepassing er van.

Samenvatting presentatie: **Juiste hout, op de juiste plek**

In mijn voordracht besteed ik aandacht aan de vraag: is de toepassing van FSC gecertificeerd hout een belemmering of juist een kans! Bovendien wil ik de vooroordelen wegnemen dat het te duur is, niet te krijgen is en alleen over tropisch hardhout gaat. Het gaat namelijk over hout en houtproducten uit FSC gecertificeerde bossen. Ik ga kort in op het gebruik van naaldhout. Maar ik wil graag voorbeelden tonen van ontwikkelingen voor houtenkozijnen. De kern van mijn voordracht is: sta open voor innovatie, het gebruik van minder bekende houtsoorten en gebruik het FSC gecertificeerde hout op de juiste plaats. Dan zult u ervaren dat er geen belemmeringen zijn, u winst maakt en klanten tevreden zijn!

J.W.G. van de Kuilen, Technische Universiteit Delft

J.W.G. van de Kuilen is in 1989 afgestudeerd aan de TU Delft en daarna bij TNO als houtonderzoeker in dienst getreden. Bij TNO zijn onderzoeken uitgevoerd naar Inlands hout, Houtskeletbouw, Kozijnen, Timmerindustrie en het toepassen van vezelversterking van Nederlands gelamineerd hout. Tijdens zijn werk is hij in deeltijd gepromoveerd aan de TU Delft en verzorgt daar sinds 1995 ook colleges hout en houtconstructies. In 2000 is hij voltijds in dienst gekomen bij de TU Delft en is sinds kort als Universitair Hoofddocent verantwoordelijk voor het onderwijs en onderzoek. Het onderwijs op het gebied van hout is sterk uitgebreid en hout is als volwaardig constructiemateriaal ingebed in de vernieuwde bachelor-master structuur. Gemiddeld studeren 3 tot 4 ingenieurs per jaar af met als

zwaartepunt houtconstructies. Het onderzoek beslaat een brede range van gezaagd hout voor zowel de utiliteitsbouw als de weg- en waterbouw, moderne houtproducten, systeembouw met hout, houtverbindingen, levensduuranalyses en monumentenzorg.

Samenvatting presentatie: **Innovaties in houtconstructies**

Nieuwe beoordelingsmethodieken en technieken stellen de houttoepasser in staat steeds meer mogelijkheden te creëren! Innovaties op het gebied van beoordeling en sortering van hout volgen elkaar in hoog tempo op, vanaf het kappen van de bomen tot aan het sorteren van hout op sterkte. Waar vroeger uitsluitend werd gekeken naar de kwaliteit (voor de bosbouwer: de dikte!) en voor de constructeur (sterk homogeen materiaal) wordt tegenwoordig op allerlei manier aan het hout gemeten. En hout stelt ons iedere keer weer voor verrassingen! Van de (inmiddels) traditionele buigmachines tot aan het nieuwe sterktesorteerapparaat van TNO is een ware revolutie. En daar blijft het niet bij: inmiddels komen 3D scanning technieken in beeld voor commerciële toepassing: voor een gebroken been laat u een mooi röntgenfoto maken in het ziekenhuis, voor een mooie houten plank kan het ook! Voorbeelden van X-ray scanners, ultrasoon en de beproeving van hout zullen worden getoond. Maar er is meer dan dat: onder het motto Meten is Weten wordt FSC hout onderzocht en getest bij de TU Delft voor verschillende toepassingen in bijv. brugdekken, houten geleiderails en waterbouwkundige constructies etc. Ook worden proeven gedaan op eikenhout ten behoeve van het VOC Schip De Delft, dat in Rotterdam wordt gebouwd!

Verder zal aandacht worden besteed aan de levensduuranalyse van houten gebouwen en constructies: want duurzaam geproduceerd hout betekent nog geen duurzaam bouwwerk! Voorbeelden zullen worden getoond van duurzame en minder duurzame constructies...

Evert Schut, Rijkswaterstaat

Evert Schut is bij Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de ontwikkeling van duurzaam bouwen. In de komende jaren zal bij RWS de nadruk worden gelegd op het incorporeren van duurzaamheids criteria bij het inkoopproces. Volgens Evert Schut is verantwoord opdrachtgeverschap een voorwaarde voor verantwoord ondernemen, in ieder geval voor zover het om overheidsopdrachten gaat. Evert heeft gewerkt bij overheid (gemeente, provincie en nu Rijkswaterstaat), technische adviesbureaus en bedrijfsleven (als directeur van een brancheorganisatie).

Samenvatting presentatie: **Duurzaam houtgebruik bij Rijkswaterstaat**

Rijkswaterstaat (RWS) is de grootste opdrachtgever in de bouw in Nederland, en tevens de grootste gebruiker (van de vele kleintjes) van tropisch hardhout. Mede als gevolg van de publiciteitscampagne van Greenpeace in 2003 is er in 2004 een regeringsstandpunt over houtgebruik voorgelegd aan de Tweede kamer. Kort gezegd komt dit standpunt er op neer dat de Rijksoverheid via haar inkoopbeleid gebruik zal maken van aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout, en mocht dat niet mogelijk zijn, minimaal legaal geproduceerd hout. Rijkswaterstaat heeft inmiddels een onderzoek laten uitvoeren naar de het gebruik van hout bij de eigen werken. De resultaten zijn zeer bemoedigend: ca 46% van het (tropisch) hard hout is onder FSC Keurmerk geleverd, ca 13 % is hergebruikt hout. De resterende 40 % is een stuk lastiger op te lossen omdat het benodigde hout niet zonder meer leverbaar is met FSC keurmerk (of vergelijkbaar), maar ook daar wordt aan gewerkt. Met name voor de "zware" toepassingen in de waterbouw: sluisdeuren, meerpalen, e.d. is er niet of nauwelijks aanbod van duurzaam geproduceerd hout dat voldoet aan de productspecificaties. Het gebruikte Azobé hout komt uit Afrika (Kongo bassin). Uit die regio is nog geen FSC (of vergelijkbaar) leverbaar, maar er wordt aan gewerkt. RWS geeft middels een proefproject een signaal af aan de markt dat duurzaam geproduceerd hout uit Afrika bijzonder wenselijk zou zijn. Ook zal RWS kijken naar alternatieve, minder bekende houtsoorten die de plaats van Azobé kunnen innemen. Dit zal naar verwachting de duurzame winning uit de - zeer uitgestrekte - oerbossen in het Kongo bassin een steviger economisch fundament geven. Hierdoor wordt certificering een haalbare kaart en kan RWS geleidelijk in de richting van 100% duurzaam geproduceerd hout afsteveneren. Voor het hout dat (nog) niet duurzaam is geproduceerd wordt in ieder geval een legaliteitsverklaring vereist.

Sandra Mulder, directeur FSC Nederland

Mijn betrokkenheid met 'verantwoord ondernemen met hout' begon lang geleden, met de zondagse wandelingen in het bos met de familie. Ergens ontstond toen de passie voor 'bossen'. Deze passie leidde uiteindelijk tot een studie bosbouw in Wageningen. Na diverse functies in het bedrijfsleven (o.a. DSM Kunststoffen) en rijksoverheid (o.a. Rijkswaterstaat, waar ik het gebruik van hout uit goed beheerde bossen promootte) kwam ik in 2001 als directeur van FSC Nederland nog dichter bij de oude passie: het stimuleren van goed bosbeheer. Daarbij was voor mij steeds duidelijker geworden dat goed bosbeheer niet is wat 'wij bosbouwers' bepalen, of de houtindustrie, of de milieubeweging, maar dat het een gezamenlijk proces is van alle belanghebbenden.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen betekent aandacht hebben voor de 3 P's: People, Planet, Profit. FSC vereist dit bij certificering van bosbeheer: houdt rekening met natuurwaarden, met sociale aspecten, en doe dit met een gezonde bedrijfsvoering, om continuïteit te waarborgen. Ook in de organisatie en besluitvormingsstructuur van FSC komt deze gelijkwaardige vertegenwoordiging terug. FSC is hierin uniek. Vandaar dat naar mijn mening bij verantwoorde ondernemen met hout FSC een bijzonder goed hulpmiddel biedt, dat niet kan worden gemist.

Samenvatting presentatie: **Ontwikkelingen FSC certificering**

Oprichting en basisprincipes

FSC (Forest Stewardship Council), pas tien jaar oud, is vanaf het begin opgezet als "MVO-concept": Organisaties die de de 3 P's (people, planet en profit) vertegenwoordigen, zijn op gelijkwaardige manier betrokken geweest bij de opzet. Ook komen de 3 pijlers in ruime mate terug in de tien principes van FSC. En uiteraard in de wijze waarop besluitvorming plaatsvindt binnen FSC. Het is daarbij niet mogelijk dat een sector domineert over de andere.

FSC in de praktijk

Ook in de praktijk laten nu al duizenden organisaties wereldwijd zien dat het hun ernst is met maatschappelijk verantwoord ondernemen met hout. 47 miljoen ha is gecertificeerd en 3366 bedrijven hebben een handelsketencertificaat (COC), in totaal 75 landen. Grote bedrijven als Home Depot, Ikea, SCA hebben gekozen voor FSC, terwijl ook de belangrijkste milieuorganisaties en ontwikkelingsorganisaties pal achter FSC staan.

In Nederland heeft de samenwerking van bedrijven en NGO's in FSC Nederland (pas 5 jaar oud) geleid tot opmerkelijke resultaten. De beschikbaarheid van FSC-gecertificeerde producten op de markt neemt nog steeds toe, en was in 2003 bijna 11%. Ruim 100 bedrijven en organisaties zijn deelnemer. Hieronder bevinden zich grote retailers als Intergamma, Hema en Kwantum, maar ook boseigenaren (SBB), en NGO's. Meer dan 200 bedrijven zijn COC-gecertificeerd. Tevens zijn met elf spraakmakende partijen convenanten afgesloten, zoals ABN Amro (zie andere sprekers), Bouwfonds en Burgers' Zoo. Deze integreren FSC in hun bouwproces of bij interne bedrijfsvoering.

Continu verbeteren

Maatschappelijk verantwoord bezig zijn is ook continu verbeteren, op basis van nieuwe inzichten. Een concept dat pas tien jaar oud is, hoort nog volop te veranderen. Zo zijn er recent aangepaste procedures gekomen voor kleine en extensief beheerde bossen (SLIMF's), die de toegankelijkheid van FSC-certificering vergroten. In september 2004 zijn na een uitgebreid consultatieproces nieuwe standaarden vastgesteld voor de handelsketen en 'gecontroleerd hout'. Dit houdt o.a. introductie in van een label voor recycled materiaal, en een 'volume in volume out' systeem. Opvallend zijn vooral de nieuwe standaarden voor 'controlled wood'. Met de standaard kan hout worden uitgesloten uit o.a. illegale bron, bossen met hoge natuur- of sociale waarden, of conversiebossen. Boseigenaren die in gebieden met hoge risico's actief zijn, kunnen met een standaard aantonen dat hun bosbeheer een goede uitzondering is. Tevens is FSC een 'review' gestart voor plantages.

Lut Draye, zaakvoerder De & D Consult BVBA

Toen WWF België mij in januari 2003 vertelde dat ze op zoek waren naar iemand om kleinere bedrijven te helpen met de invoering van een COC certificaat voor FSC gecertificeerd hout en als externe certificaatbeheerder voor bedrijven om te treden, was ik dadelijk enthousiast. Het was een dubbele uitdaging : mijn ervaring als externe kwaliteitsmanager aan deze doelgroep aanpassen. Tegelijkertijd was dit ook een kans om via mijn beroepsactiviteiten mijn steentje bij te dragen aan een beter leefmilieu. Door het gebruik van FSC gecertificeerd hout te ondersteunen, wil ik wereldwijd een beter bosbeheer ondersteunen. We hebben de verantwoordelijkheid om de generaties na ons ook een leefbare wereld achter te laten. Momenteel beheer ik een groeps-certificaat in België van 33 bedrijven, in Nederland zijn er momenteel 7 bedrijven in het groeps-certificaat. Naast de ondersteuning bij de invoering van het COC probeer ik de bedrijven te helpen om van het gebruik van FSC hout in hun bedrijf een succes te maken.

Mark van Benthem, Stichting Probos

Mark werkt als medewerker bosbeheer en houtketen bij Stichting Probos. Mark voelt zich sterk be-trokken bij de bossenproblematiek en draagt het product hout een warm hart toe. Hij zet zich in voor duurzaam bosbeheer. Certificering is, als één van de instrumenten om bij te dragen aan het behoud van bossen wereldwijd, sinds acht jaar een rode draad door zijn werk. Na het afronden van zijn studie bos- en natuurbeheer heeft Mark als onderzoeker gewerkt bij IVAM Environmental Research en als Na-tuurgids. In 2000 trad hij in dienst van Stichting Face waar hij zich bezighield met controle en bege-leiding van Face projecten. Tevens was hij mede verantwoordelijk voor de totstandkoming van FSC groeps-certificering van Face projecten in Nederland. Vervolgens is hij als publiciteitsmedewerker bij FSC Nederland aan de slag gegaan. In 2002 is hij bij Probos in dienst getreden. Bij Probos houdt Mark zich met een grote verscheidenheid aan projecten bezig: van cultuurhistorie tot de problematiek rondom illegaal hout. Mark is één van de initiatiefnemers van het symposium 'Verantwoord Onder-nemen met Hout'.

Samenvatting presentatie: **FSC groeps-certificering, case: bouwbedrijven**

Chain of Custody (CoC)

Om de geloofwaardigheid van het FSC-label te verzekeren is het belangrijk dat er een goede controle is. Enerzijds dient te worden gecheckt of het bosbeheer wel voldoet aan de regels van FSC. Maar om de herkomst te kunnen garanderen moet ook de handelsketen worden gecon-troleerd. Elke schakel moet een audit ondergaan. Dit moet garanderen dat FSC-gelabeld hout aantoon-baar afkomstig is van FSC-gecertificeerde bossen. Deze keten wordt de Chain of Custody (CoC) ge-noemd. Het certificaat dat een bedrijf in de handelsketen behaalt, wordt CoC certificaat genoemd.

Certificering

FSC certificeert niet zelf. Deze verantwoordelijkheid wordt overgedragen aan door FSC geaccrediteerde certificeerders. De handelaar, aannemer, timmerfabriek, e.d. krijgt na controle een certificaat waardoor zij het hout of houtproduct met een FSC-label kan verkopen. Op dit certificaat wordt een specifiek Chain of Custody-nummer vermeld. Elk bedrijf heeft zijn eigen nummer.

Groeps-certificering

Specifiek voor kleinere bedrijven is een formule van groeps-certificering uitge-werkt. FSC biedt de mogelijkheid één gezamenlijk CoC-certificaat te behalen voor ondernemingen die maximaal 15 werknemers tellen. Groeps-certificering drukt de kostprijs: het systeem van steekproefs-gewijze controle door de certificeerder betekend een kostenbesparing vergeleken met individuele cer-tificering. Tevens zijn de administratieve lasten aanzienlijk minder. Een bedrijf dat zich aanmeldt voor groeps-certificering wordt begeleid in het hele proces. Een CoC behalen is over het algemeen eenvou-dig en vooral een kwestie van een goede interne organisatie. De kennis van een externe kwaliteitsma-nager maakt een intensieve begeleiding van bedrijven mogelijk om de verhandeling en verwerking van FSC gecertificeerd hout in te voeren.

Na de inleiding van Lut zal Mark kort dieper ingaan op de groeps-certificering die Probos heeft opgezet voor bouwondernemingen. Wat zijn de specifieke punten die om de hoek komen kijken bij de FSC certificering van kleinere bouwondernemingen?

Meer informatie vindt u op: www.groepsmanager-fsc.nl

Milou Niëns, ABN AMRO Business Unit Nederland

Milou Niëns is consultant Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in de afdeling Sustainability van ABN AMRO Business Unit Nederland. De afdeling is opgericht om duurzaam ondernemen te integreren in alle bedrijfsprocessen van ABN AMRO Nederland, door bewustwording bij medewerkers en het ontwikkelen van duurzame producten en diensten. Aandachtsgebieden van duurzame ontwikkeling zijn:

- Transparant en aanspreekbaar zijn
- Maatschappelijk verantwoorde financiële dienstverlening
- Een aantrekkelijk werkgever zijn
- Bijdragen aan de lokale gemeenschap
- De directe impact op het milieu minimaliseren.

De afdeling heeft bijgedragen aan het eerste ABN AMRO Sustainability Report, dat in september 2004 is verschenen. Voor de oprichting van de afdeling Sustainability in augustus 2003 was Milou Niëns zeven jaar werkzaam als Milieuoördinator bij de bank. In deze periode heeft zij bedrijfsintern milieumanagement opgezet: onder meer afval- en energiemangement, inkoopcriteria voor duurzaam ondernemen, mens- en milieubewust huisvesten en vervoersprojecten. Vanaf 1995 heeft zij de milieuverslaggeving van de bank verzorgd.

Samenvatting presentatie: **ABN AMRO: De weerbarstige praktijk van duurzaam ondernemen (1)**

Internationaal opererende bedrijven zijn kwetsbaarder geworden, door de wereldwijde en razendsnelle communicatiemiddelen. Met betrekking tot de bankensector stellen maatschappelijke organisaties van lokaal tot internationaal niveau de gevolgen van 'unsustainable' financieringen aan de kaak, met grote gevolgen voor de publieke opinie. Multinationals – maar eigenlijk alle bedrijven – zijn zeer afhankelijk van deze publieke opinie voor hun reputatie. Een voorbeeld uit eigen huis: de Socialistische Partij kaartte de betrokkenheid aan van ABN AMRO in een bedrijf dat clusterbommen maakt. ABN AMRO heeft deze beslissing heroverwogen en zich als financier teruggetrokken.

De fundamenten van het ABN AMRO beleid m.b.t. MVO zijn gelegen in:

- Onze Corporate Values – integriteit, respect, professionaliteit en teamwork – en Business Principles.
 - Transparantie en verantwoording naar de stakeholders: klanten, medewerkers, aandeelhouders, zakenpartners en de samenleving.
- Door een dialoog met stakeholders is de bank in staat zorgvuldig de verschillende belangen af te wegen en daar het beleid op af te stemmen.

Deze blijvende MVO-aanpak is gericht op maximalisering van de aandeelhouderswaarde op lange termijn. Daarbinnen onderscheidt ABN AMRO een aantal speerpunten:

- Verantwoorde financiële dienstverlening.
- Een verantwoordelijk werkgever zijn.
- Bijdragen aan de lokale gemeenschap d.m.v. medewerker-vrijwilligersprojecten.
- Ketenvaerantwoordelijkheid: inkoopcontracten met leveranciers.
- Het minimaliseren van de milieulast van de kantoororganisatie.

Bij de kredietverlening – een kernproces van de bank – is een aantal sectorspecifieke policies ontwikkeld. Een daarvan is de Forestry Policy, gericht op financiering van de bosbouw, waarvoor veel waardering is van NGO's.

Ten behoeve van transparantie en verantwoording is half september het eerste Sustainability report van de bank verschenen:

<http://www.abnamro.com/com/about/sd/sd.asp>

Davy Croll, ABN AMRO Business Unit Nederland

Davy Croll is Consultant bij de afdeling Vastgoed en Huisvesting van Facility Management Services van de ABN AMRO Business Unit Nederland. Als consultant is hij onder andere verantwoordelijk voor de opvolging en implementatie van het convenant dat de ABN AMRO met FSC Nederland in 2003 heeft getekend. In dit convenant is ABN AMRO met FSC Nederland overeen gekomen dat de ABN AMRO in 2004 in al haar bouwprojecten 100% FSC hout zal toepassen. Davy Croll is sinds 1990 werkzaam bij de ABN AMRO. Tot 1996 als Project Developer/Manager op de afdeling International Premises Department. In die periode hield hij zich bezig met de (ver)bouw en inrichting van ABN AMRO kantoren in Oost Europa. Vanaf 1996 is hij als project voorbereider/manager betrokken bij binnenlandse projecten; zowel landelijk als binnen het hoofdkantoor. Daarnaast is hij betrokken geweest bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van huisvesting van de ABN AMRO Business Unit Nederland

Samenvatting presentatie: **ABN AMRO: De weerbarstige praktijk van duurzaam ondernemen (2)**

Van 1 juli 2003 – 1 juli 2004 Van Ambitie tot Implementatie

Wat zijn de consequenties voor de implementatie als er ergens binnen de ABN AMRO een convenant wordt gesloten; vooral als dit convenant nauwe relaties heeft met de bouw en de desbetreffende afdeling van de ABN AMRO in een transitieproces zit van een projectgestuurde naar een regiegestuurde afdeling.

Peter Swager, Directeur en oprichter Foreco Dalfsen B.V.

In die hoedanigheid is Swager nauw betrokken geweest bij de ontwikkelingen van een aantal 'houtspecials' die het bedrijf de afgelopen

10 jaar in de markt heeft gezet te weten :
WaxedWood , het vormstabile vochtregulerende duurzame hout
SafeWood, de houtproducten met een brandwerende werking
SoundWood, geluidwerende houtconstructies
TwinWood, de vervingelaste hardhout-zachthout combinatie voor waterbouwkundige toepassing.

Samenvatting presentatie: **Innovatief houtgebruik, niet trendy maar harde noodzaak**

Waarom zal met hout niet hetzelfde gebeuren als met aardolie, staal en andere basisgrondstoffen? Recent blijkt dat de nieuwe economie in Zuid Oost Azië bepalend is voor de prijzen van deze grondstoffen. Aan de andere kant van de aardbol staan enkele miljarden mensen klaar om te participeren in de vaart der volkeren en zij zullen daarmee een aanslag op de grondstoffen doen. De snelheid waarmee dit zich voltrekt onderschatten veel Europeanen.

Voor mooie, hier gewilde hardhoutsoorten uit het Verre Oosten, Zuid Amerika en Afrika komen nieuwe klanten. Zij zullen daar een steeds betere prijs voor kunnen en willen betalen. Zij zullen bij hun aankopen minder gewetensvol optreden dan wij westerlingen: weinig dwang op de herkomstlanden om duurzaam te exploiteren en om bijvoorbeeld FSC te realiseren. Dus: opdrogende bronnen!

Onbeperkt beschikbaar blijft vooreerst naaldhout uit de gematigde luchtstreken. Mogelijk met een wat stijgende prijs, maar wel verantwoord beschikbaar. Echter, naaldhout heeft nu eenmaal niet de performance van hardhoutsoorten. Daar is veel aan te doen en daar kan technische innovatie, maar vooral toepassingsinnovatie een grote bijdrage leveren. 'Engineering' van hout in brede zin is het antwoord op onvermijdelijke houtschaarste.

Sietze van Dijk, directeur Stichting Erkend Groen

Sietze van Dijk voltooide zijn B.Sc. bosbouwopleiding in 1979. Van '82 tot eind '85 was hij werkzaam bij het oliepalmbedrijf Patamarca N.V. in Suriname. In de jaren daarna werkte hij als bosbouwadviseur in ondermeer Nicaragua, Libië, Zaïre, Soedan en Nederland. Tussentijds, in 1990 voltooide hij zijn M.Sc. studie Tropical Forestry aan de Universiteit in Wageningen. Vanaf januari 2000 werkte hij, in opdracht van het IPC Groene Ruimte (Praktijkschool voor bos en natuur), weer voor 2 jaren in Suriname. Nu belast met de wederopbouw van het bosbouwpraktijkonderwijs en de rehabilitatie van het - al in 1979 opgerichte - Jan Starke Bosbouwpraktijkcentrum. Sindsdien is hij nauw betrokken bij de duurzame ontwikkeling van de Surinaamse bos- en houtsector, waarvoor hij een aanzienlijk deel van zijn tijd nog steeds in Suriname doorbrengt.

Samenvatting presentatie: **Het stimuleren van duurzaam bosbeheer in de tropen: de casus Suriname**

In deze voordracht worden de ontwikkelingen geschetst binnen de Surinaamse bosbouwsector over het afgelopen decennium. Na 6 lange jaren van binnenlandse strijd (1986-1992), in welke periode het Surinaamse bos nauwelijks toegankelijk was en bosexploitatie zo goed als onmogelijk, bleek er van de bosbouwinfrastructuur weinig meer over te zijn. Wegen en bruggen waren zwaar beschadigd en de indertijd in het bos achtergelaten machines vernietigd. Wederopbouw van de lokale bosbouwindustrie zou veel geld gaan kosten, dat er niet was. Echter, omdat Suriname de inkomsten uit hout (valuta) dringend nodig had voor het nationaal economisch herstel, werd gezocht naar andere mogelijkheden die houtkap en export op korte termijn weer mogelijk zouden maken. Deze leken te zijn gevonden in het verstrekken van grootschalige concessies en vergunningen tot houtkap aan internationale (Aziatische) houtbedrijven. In Suriname zelf, maar ook internationaal, groeide het protest tegen deze afspraken. De angst dat bedrijven met een twijfelachtig 'track record' in het verre oosten, nu het Surinaamse bos zouden kappen, fulmineerde in een artikel in het tijdschrift Time (augustus 1994) onder de titel "Chopping down Eden" waarmee Suriname weer even wereldnieuws was.

Dankzij of ondanks dit artikel in Time ..., tot de voorgenomen grootschalige kap is het nooit gekomen. Mede door de complexe samenstelling van het Surinaamse bos, de grote verscheidenheid aan (boom)soorten, het beperkte volume per hectare en het geringe aandeel waardehoutsoorten, vertrokken de Aziaten bijna net zo snel als ze waren gekomen. Waarmee het bos was gered, maar de Surinaamse kas leeg bleef. Was succesvolle bosexploitatie misschien toch het meest haalbaar voor de lokale bedrijven die het bos 'kennen als hun achtertuin'? Maar, zo ja, zouden zij over voldoende middelen en daadkracht beschikken om de bosbouwindustrie weer op te bouwen ... en verder te ontwikkelen? En hiervoor voldoende vertrouwen weten te winnen bij publiek en overheid? De enige manier om hierachter te komen was - en is nog steeds - laten zien wat je waard bent. Doen dus!

Sinds een aantal jaren werkt de Surinaamse bosbouwindustrie nu op een meerdere fronten aan haar eigen wederopbouw en verdere ontwikkeling. Hierbij wordt gedacht en gehandeld vanuit een tweetal principes: de éigen sterkte en de beginselen van duurzaam bosbeheer en -gebruik. In deze voordracht zal hierop worden ingegaan en welke rol de stichting Erkend Groen hierin tot nu toe heeft gespeeld.

Ir. Marco E. Mensink, VNP Koninklijke Vereniging van Nederlandse Papier- en kartonfabrieken

Marco Mensink (1968). Afgestudeerd in Wageningen als bosbouwer, "toen milieu nog zure regen heette". Na 6 jaar als adviseur bij Moret, Ernst en Young, vier jaar geleden overgestapt naar de papier- en kartonindustrie. Bij de Koninklijke VNP account manager voor onder meer Milieu- en Energiezaken. Een branche met de ambitie om de beste te willen zijn.

Presentatie: **Alles behalve hout: Alleen de besten overleven**

Kennelijk niet "politiek correct", maar concreet en praktisch, vol voorbeelden over hoe sense of urgency en duurzaamheid hand in hand gaan. Een presentatie voor diegenen die eens wat meer willen zien dan de bekende discussies over hout.

Het milieubeleid ontwikkelt zich. Na de fase van de wetgeving en de convenanten komt een nieuwe fase in zicht: de ambitie om te overleven. Ook wel genoemd: duurzaam ondernemen. People, planet en profit moeten hand in hand gaan.

In de huidige, steeds verder globaliserende economie, moeten de Nederlandse papier- en kartonfabrieken de internationale concurrentiestrijd aan. Een level playing field is daarom belangrijk. Belangrijker is echter het besef dat de sector op alle mogelijke gebieden wereldkampioen moet zijn, om het recht te houden in Nederland te blijven. Dat geldt vanuit de concerns en de concurrentie, maar zeker ook vanuit de samenleving. Er is alleen plaats voor een duurzame industrie, in ecologisch en sociaal opzicht, maar zeker ook in economisch opzicht. Lage emissies, duurzaam hout, weinig afval, lage milieue- en energiekosten vormen óók een concurrentievoordeel.

Energie, water en duurzame vezels zijn voor ons essentieel. Juist hier hebben we een voorsprong opgebouwd die we ook willen behouden. De Nederlandse fabrieken implementeren de milieueisen efficiënter en gelijkmatiger dan de concurrentie. De recycling rate is het hoogste in de wereld. Ons grondwatergebruik is sterk teruggebracht. Qua energie-efficiency behoren we tot de wereldtop.

Als Nederlandse houtketen kunnen we excelleren. Het vraagt alleen de mindset om bij de besten te willen behoren!

Bedrijfsprofiel

De Koninklijke VNP

De Koninklijke Vereniging van Nederlandse Papier- en kartonfabrieken (VNP) is de branchevereniging van alle papier- en kartonfabrieken in Nederland. De branche is opgericht in 1904 en behartigt sindsdien de belangen van de leden. De Koninklijke VNP is erop gericht om de papier- en kartonindustrie in Nederland te maken tot een industrie die milieuvriendelijk, innovatief en aantrekkelijk is.

Het speelveld van de Koninklijke VNP is zowel nationaal als internationaal. Naast een groot netwerk binnen de papier- en kartonindustrie is er veel contact in binnen- en buitenland met ambtenaren, europarlementariërs en vertegenwoordigers van allerlei instanties, instellingen en organisaties. De Koninklijke VNP houdt zich bezig met de actuele thema's die spelen binnen en rondom de papier- en kartonindustrie. De thema's binnen en rondom de papier- en kartonindustrie waar de Koninklijke VNP zich op richt zijn: Arbeidsomstandigheden, Duurzaam ondernemen, Bosbeheer, Energie en klimaat, Industriebeleid, Oudpapier en recycling, Voedselcontact en Statistieken. Daarnaast houdt de Koninklijke VNP zich - binnen deze thema's - bezig met opleiding, communicatie en Research & Development.

Het bureau van de Koninklijke VNP is gevestigd in Hoofddorp.

Netherlands' Paper and Board Association

Postbus 731, 2130 AS Hoofddorp

Kruisweg 761, 2132 NE Hoofddorp

Tel. +31 (0) 20-6543057 / Fax. +31 (0)20-6543065

Mobiel +31 (0)6-53425141

E-mail: m.mensink@vnp-online.nl

website: www.vnp-online.nl

Secretaresse: Esther Peperkoorn

Tel. +31 (0)20 - 654 30 51 / Fax. +31 (0)20 - 654 30 65

e-mail: e.peperkoorn@vnp-online.nl

website:www.vnp-online.nl

Ir. Rob Gort, Bouwcarrousel bv / AGM Afval- & Grondstoffen Management

Rob Gort (1967), groene wereldburger en praktisch idealist. Netwerker en organisator. Maatschappelijk verantwoord ondernemer pur-sang. Geboren en getogen in het mooie Twente, afgestudeerd in 1993 aan de Landbouwuniversiteit Wageningen, Milieuhygiëne (milieu en derde wereld). Daarna bij toeval beland in het afval en vandaaruit in de bouw. Werkzaam bij Provincie Zuid-Holland als beleidsmedewerker afval (1993-1997) en bij Rijkswaterstaat, Dienst Weg- en Waterbouwkunde, als projectleider hergebruik en adviseur duurzaam bouwen in de GWW (1997-2000). Adviseur vanuit AGM Afval- & Grondstoffen Management, adviesbureau voor hergebruik, ketenbeheer en duurzaam bouwen (1996-heden).

Specialismes: hergebruik van afval; ketenbenadering; secundaire grondstoffen in de bouw; vervanging van toeslagmaterialen in beton; vernieuwbare grondstoffen in de bouw; materiaalaspecten bij duurzaam bouwen in zowel GWW als B&U; subsidies. Adviesprojecten voor o.a. provincies Noord-Holland, Flevoland, Zuid-Holland, Rabobank Nederland, CDEM en Federatie van Haagse Woningcorporaties.

Rob Gort is oprichter van stichting Bouwkringloop en Bouwcarrousel bv (2000). Bouwcarrousel voert milieubewuste demontage, verbouw en (voor)sloopprojecten uit in de Randstad voor diverse opdrachtgevers van klein tot groot, en is leverancier van een compleet assortiment gebruikte bouw- en installatiematerialen zoals deuren, raamkozijnen, hout, dakpannen, wastafels, kranen en radiatoren, naast enkele aanvullende nieuwe ecologische bouwmaterialen zoals strobalen en leemproducten. Er werken momenteel 10 mensen. Bouwcarrousel ontwikkelt ecologische woningconcepten op basis van haar assortiment en hiermee woningbouw- en wederopbouwprojecten in Afrika, Suriname en Oost-Europa i.s.m. zowel non-profit als profit-organisaties. Een recente ontwikkeling is de meubelmakerij uit gebruikte houten bouwmaterialen. Bij alle werkzaamheden worden scholings- en leerwerktrajecten aangeboden voor leerlingen van diverse scholen in de regio. Bouwcarrousel en voorganger stichting Bouwkringloop werden onderscheiden met een nominatie voor het Ei van Columbus en de Nationale Toekomstprijs, 2 nationale prijzen voor duurzaamheid en innovatie.

Samenvatting presentatie: **Er kan zoveel (meer) met tweedehands hout**

Ir. Rob Gort, Bouwcarroussel bv / AGM Afval- & Grondstoffen Management:

- houtgebruik in Nederland, beknopt, kwantitatief en kwalitatief
- aanbod tweedehands hout in Nederland, kwantitatief en kwalitatief
- afzet tweedehands hout in Nederland, kwantitatief en kwalitatief
- matching (vergelijking) van deze gegevens: potenties voor afzetvergroting en verbetering van tweedehands hout
- voorbeelden van wat allemaal kan met verschillende deelstromen tweedehands hout
- enkele knelpunten en belemmeringen
- enkele aanbevelingen voor beleid en onderzoek
- "tweedehands hout is ook FSC-hout"

Marco Mout, Mouthout

Na een carrière van 10 jaar in de mediawereld (als regisseur, producer en interim-manager bij diverse (inter)nationale mediabedrijven, maakte hij in 1997 een twee jaar durende wereldreis per fiets. Tijdens deze reis ontdekte hij zijn passie voor hout en zijn talent om het te bewerken. Hij leerde van en werkte met een groot aantal houtkunstenaars, van het Italiaanse Florence tot bij de Nieuw-Zeelandse Maori. Bij terugkomst vestigde Mout zich als vrij houtkunstenaar te Zutphen en legde hij en zijn team van enthousiaste medewerkers, zich toe op de verspreiding van kennis over hout en houtbewerking middels cursussen, workshops, lezingen en exposities. Zijn unieke atelier in de middeleeuwse Kruittoren speelt daarin een belangrijke rol. Tegelijk maakte hij zich zorgen om de geringe bekendheid met hout bij het grote publiek (vooral jongeren) in Nederland. Ook de enorme kloven die gapen in de houtwereld onderling baarden hem zorgen omdat zo nooit een slagvaardige promotie van het materiaal in brede zin wordt bereikt. Mede daarom organiseerde hij in de zomer van 2003 het uiterst succesvolle houtkunst-evenement 'Boom in Beeld' waar tientallen gerenommeerde internationale houtkunstenaars hun werk toonden en maakten. Ruim 30.000 bezoekers lieten zich inspireren door de schoonheid van hout. Sinds maart 2004 behoort Marco Mout tot de drie geselecteerde initiatiefnemers voor de herbestemming van Rijksmonument Radio Kootwijk. Mout wil daar een geïntegreerd Nationaal Hout Centrum vestigen. Marco Mout is ongehuwd, geeft communicatie- en PRtrainingen en is langeafstandsfietser. Meer over hem in het op 28 oktober te verschijnen boek 'Altijd al iets van Plan? Doe het dan!' van Robert Coppenhagen, informatie op www.managementboek.nl.

Presentatie: **Gebruik maken van het internet: vangnet of valkuil?**

Oproep: Steun het plan voor een nationaal houtcentrum (*) in rijksmonument Radio kootwijk! De houtwereld is veel te versnipperd, iedereen doet zijn eigen ding. Maar we hebben één gemeenschappelijk belang: interesse bij het publiek wekken en verdiepen voor hout. Daarvoor is nu de unieke gelegenheid gekomen: lees ons plan en steun ons, op welke wijze dan ook....

Dynamisch hout in het bos..... Midden op de Veluwe staat het enorme Rijksmonument Radio Kootwijk. Daar wordt een bestemming voor gezocht. Wij hebben een bijzonder concept ontwikkeld dat spot met de wetten van museale opvattingen, maar flirt met de wetten van kunst, design, natuur, educatie en dynamiek: het Nationaal Hout Centrum! Het bijzonder imposante gebouw verdient een voor Nederland nieuwe, spannende, culturele en dynamische bestemming die ook recht doet aan de bomenrijkste provincie van Nederland, Gelderland. Om de band tussen cultuur, natuur en educatie stevig te smeden, zou het NHC het nationale 'thuis' moeten worden voor alle toepassingen van hout, te denken valt aan: hoogwaardige kunst met hout (van oud tot nieuw, van abstract tot figuratief), architectuur in/met hout, design, constructie, actuele ontwikkelingen, thema's als duurzaamheid, meubels en muziekinstrumenten. Modern en dynamisch gepresenteerd. Ook moet het een kenniscentrum voor hout worden, voor bosbouwers tot houtliefhebbers en van kinderen tot volwassenen, met een xylotheek ter bevordering van kennis over houtsoorten. Veel bezoekersdeelname: publiek, schoolklassen, professionals (architecten, bouwers, kunstacademies), internationale bezoekers enzovoort, kunnen door middel van (interactieve) workshops, lezingen, cursussen, presentaties en nieuwe media, betrokken worden bij hout. 'Artist in Residence' programma's bieden internationaal befaamde kunstenaars/architecten de kans om te werken, exposeren en doceren in het NHC. Omdat er in Nederland niets vergelijkbaars bestaat, is dit dé kans om een bijzondere draai te geven aan inhoud, inrichting, opzet en promotie van een dergelijk centrum. Ook de sterke band tussen Hout en de natuurlijke omgeving 'Veluwe' biedt meer dan voor de hand liggende aanknopingspunten.

NB: het voorstel is nu geselecteerd, samen met een plan van Kröller Müller museum en een plan voor een elektronikamuseum. Kom uit uw hokje en steun ons plan!! Mail / bel reacties naar ons door!!

Website: www.mouthout.nl ; E-mail: mouthout@hotmail.com ; Tel. 0575-547403 / 06-13964067

(*) tijdelijke benaming

Pieter Baas, Directeur Nationaal Herbarium Nederland & Hoogleraar Systematische Plantkunde aan de Universiteit Leiden

Pieter Baas studeerde Biologie in Leiden en specialiseerde zich op het gebied van de systematische en ecologische houtanatomie: de studie van microscopische bouw van hout ten behoeve van de evolutionaire verwantschappen van boom- en struiksoorten en de functionele aanpassingen in de structuur van hout voor het overleven van bomen onder verschillende milieu-omstandigheden. Vanaf 1978 is hij hoofdredacteur van het IAWA Journal – het enige internationale tijdschrift op houtanatomisch gebied. Als directeur van het Nationaal Herbarium Nederland zet hij zich sinds 1991 in voor onderzoek aan de grote soortenrijkdom van planten in West Europa (m.n. Nederland) en de tropen ten behoeve van behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit.

Samenvatting presentatie: **De verborgen schoonheid van hout**

Technologische en esthetische eigenschappen van hout zijn terug te voeren op de microscopische bouw, ultrastructuur en scheikundige samenstelling van dat hout. Die microscopische bouw in al zijn diversiteit en soortenrijkdom heeft een geheel eigen schoonheid en is het onderzoeksobject van plantkundigen en houttechnologen. Antoni van Leeuwenhoek begon al met de ontsluiting van de verborgen schoonheid van hout in de 17e eeuw met zijn enkelvoudige microscoop.

In deze voordracht wordt aandacht besteedt aan wat die microscopische schoonheid betekent voor het functioneren van hout in de levende boom, in de gebruikseigenschappen van verschillende houtproducten en hoe we uit de diversiteit in nu levende soorten de stamboom van houtige gewassen kunnen reconstrueren ("houtanatomie van de boom des levens").

Bert Aalbers , Meubelmakerij Kopshout

Bert Aalbers (Nijmegen, 1953) is als student sociologie al in aanraking gekomen met de milieuproblematiek. Dat was in de tijd van de doemscenario's van het Rapport van de Club van Rome. Zijn overtuiging groeide: werk moet hoe dan ook milieuvriendelijk zijn. Het oprichten, samen met anderen, van de Mens- en Milieuvriendelijke Onderneming Kopshout was een logische stap. Het MEMO-gedachtengoed werd en wordt nog steeds geheel onderschreven. Nu, na 20 jaar, wordt het werk nog steeds leuker. Hoe bedoelt Bert Aalbers dat? Meubelmakerij Kopshout: In 1984 heb ik samen met 2 anderen deze mens- en milieuvriendelijke onderneming gestart. Kopshout is een meubelmakerij die gespecialiseerd is in het maken van kwaliteitsmeubelen van massief hout in een tijloosmoderne vormgeving voor particulieren. Cursuscentrum: Sinds 2002 geeft Kopshout ook een cursus "meubelmaken". 'Bert Aalbers, Tussen Meubel en Kunst' De behoefte aan een vrijere manier van werken heeft in 2002 geleid tot dit zijspoor! Hierbij begeef ik me steeds meer in het overgangsgebied tussen meubelvormgeving en beeldende kunst.

"Als meubelmaker/kunstenaar houd ik van de uitdagende spanning van het wordingsproces: van vaag idee naar concreet object. Een houten kankergezwell; een oude werkbankachterstand; een randje kant aan een wit tafellaken, het Nederlandse rivierenlandschap; dit alles kan tot een meubelobject leiden. Ik werk daarbij voornamelijk in massief inlands hout; dat is het materiaal dat mij aanspreekt. Het is boeiend om te zoeken naar de houtsoort die het best bij een bepaald idee past, elk hout heeft immers zijn eigen typische karakter en uitstraling. De ene keer vraagt een idee om een wild gevormd stuk hout; een andere keer zijn het juist rust en ingetogenheid die bijdragen aan de kracht van een beeld. Soms vraagt een vorm of idee om een combinatie van hout met een ander materiaal. Veelal versterkt dat de natuurlijke schoonheid van hout. Elk onderdeel moet bijdragen aan de kracht van het idee!"

Otto Koedijk (1957) Geboren als boerenzoon in Noord Holland, afgestudeerd als taalkundige en sinds 1988 fulltime houtdraaier. Otto is sinds 1990 woonachtig in Brummen en probeert vanuit een duizendjarige traditie het vak van houtdraaier inhoud te geven.

Samenvatting presentatie: "**Is duurzamer ook mooier?**"

De bijdrage van Bert Aalbers en Otto Koedijk gaat over de relatie tussen Schoonheid en Duurzaamheid. Deze bijdrage kan tijdens een rondleiding langs de objecten van Kopshout uitgroeien tot een debat. Mensen kunnen informatieve en kritische vragen stellen. Otto Koedijk speelt hierin een structurerende rol. De ideeën van meubelmaker Bert Aalbers worden zo tastbaar en zichtbaar.

Hij kan antwoord geven op de volgende vragen en zijn ideeën illustreren aan de hand van tafels, stoelen en objecten.

- Wat is het aantrekkelijke van 'scheppen'?
- Is het zoeken naar Schoonheid een mooie wandeling over een zonovergoten strand of een eindeloze worsteling en slapeloze nachten?
- Wat is een goed ontwerp?
- Kun je een goed ontwerper zijn zonder de krant te lezen?
- Zijn klanten leuk? Stimuleren ze of belemmeren ze je?
- Kun je meubelmaker zijn zonder Bach te kennen?
- Kijk je graag naar het werk van collega's?
- Welke eisen stel je aan jezelf op het gebied van duurzaamheid?
- Kun je iets moois maken van een stuk grondstof, waarvan je weet dat het afkomstig is van moord en doodslag in het tropisch regenwoud?
- Is duurzamer ook mooier?

Er zijn natuurlijk nog andere vragen mogelijk. Hierbij wordt u uitgenodigd om die te komen stellen. Van mening verschillen mag overigens ook...

Edwin Smit, MIII architecten

Date of birth: May 29, 1963
Place of birth: Rotterdam
Telephone: + 31-70-3944349
Telefax: + 31-70-3944234
e-mail: e.smit@m3architecten.com
website: www.m3architecten.nl

Training:
1975 – 1981 Preparatory Scientific Education, Hoorn
1981 – 1988 Faculty of Architecture - Technical University, Delft
1988 – 1989 Practice at several Architectural offices (v/d Broek & Bakema a.o.)
1990 – present Partner (co-founder) of M III Architects, Rijswijk

Samenvatting presentatie: **Verantwoord ontwerpen met hout**

Het concept Quantumwoningen Quantumwoningen is een ideële organisatie in de vorm van een kostenmaatschap. Belang in deze kostenmaatschap hebben: MIII Architecten, Groen Planbureau, Raadschelders Bouwadvies, ASN Bank en vele participanten. Quantumwoningen heeft een bouwconcept ontwikkeld dat zich in technische principes, maar ook in organisatorische formule onderscheidt van de conventionele bouwkolom in Nederland.

Wat is de visie, de filosofie? Wij hebben een aantal doelstellingen geformuleerd. Belangrijkste drijfveer is de maatschappelijke relevantie van de inhoudelijke koers. Wij streven naar een optimum tussen duurzaam, gezond en betaalbaar bouwen. Zodoende is een taakstellend budget, dat een goede betaalbare woning voor starters, ouderen en studenten (SOS-groep) kan genereren een belangrijk gewicht in de schaal. Ten aanzien van ecologische aspecten en het gezondheidsniveau van de woning hanteren wij normstellingen, welke tot gevolg hebben dat een Quantumwoning altijd aan de Groentoets van VROM voldoet. Daarvoor kiezen wij met zorg de maatregelen uit het Nationaal Pakket Duurzaam Bouwen met de minste woonlastenverhogende effecten. Wij zetten daarbij in op zoveel mogelijk gebruik van vernieuwbare grondstoffen. Dat zijn grondstoffen, welke aan het einde van de financiële afschrijvingstermijn van het object weer op natuurlijke wijze zijn nagegroeid. Daarbij hechten wij meer belang aan realisatie van een commercieel ontwikkelbaar product, dan aan een paar voorbeeldwoningen. Duurzaam en gezond bouwen komt dicht bij de consument doordat het betaalbaar is, bouwkundig deugdelijk en comfortabel. Dat hebben wij tot ons domein gemaakt, zien dat als onze eigen verantwoordelijkheid en gebruiken dat verder niet als onderscheidend argument in de communicatie. Tijdens de ontwikkeling van het concept zijn voortdurend toetsingen uitgevoerd aan de standaardreferenties van SBR en planacceptatie door Woningborg. Het middel om die uitmuntend duurzame en gezonde woning ook binnen budget te brengen van de bevolkingsgroepen voor wie de marktprijs de portemonnaie ontstegen is, zien wij als een bouwmethodische interpretatie waarmee kan worden ontworpen als ware het een unicum en kan worden gebouwd als ware het een cataloguswoning.
